

المبنى للمعلوم والمبنى للمجهول

Глаголы действительного и страдательного залога

Специально для «Жемчужены»
Подготовила: Айша Исламова

أولاً: الفعل المبني للمعلوم:

هو ما ذكر معه فاعله، سواء أكان الفاعل اسماً ظاهراً، أم ضميراً، أم غير ذلك

Глагол «мабни лиль ма`люм» (действительного залога) – это глагол, действующее лицо (файль) которого упомянут, независимо: его файль – явный (захир) или выражен скрытым местоимением (мустатир) – мудмар.

Когда мы говорим «мабни» в нахв – это что-то застывшее, неизменяемое. Но в сарфе слово несет смысл «основан». А слово «ма`люм» - почетный.

Примеры на глаголы действительного залога:

ذهب محمد

دخلت الفصل

ثانياً: الفعل المبني للمجهول:

هو ما حذف فاعله، وأنيب عنه غيره، سواء أكان اسماً ظاهراً، أم ضميراً، أم غير ذلك، نحو قول النبي ﷺ: «حُرِّمَ لِبَاسُ الْحَرِيرِ وَالذَّهَبِ عَلَى ذُكُورِ أُمَّتِي

Глагол «мабни лиль маджхуль» (страдательный залог) – это глагол, у которого файл не известен, однако вместо действующего лица есть то, что его заменяет «наиб аль файл». И это слово может также быть явным или выражен местоимением (мудмар)

«Маджхуль» – то есть неизвестный

См. пример на картинке

كيفية بناء الفعل للمجهول

Как образуются глаголы страдательного залога?

الفعل الماضي

Глагол прошедшего времени

١- إذا كان الفعل ثلاثيًا ماضيًا صحيح العين خاليًا من التضعيف فإنه يجب ضم أوله، وكسر ما قبله آخره، نحو «جَمَعَ» فعند بنائه للمجهول تقول «جُمِعَ».

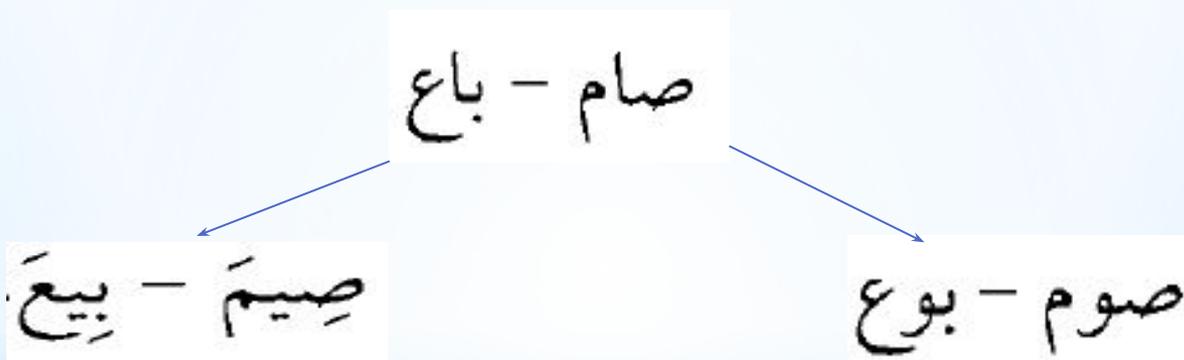
Если это трехбуквенный глагол сахих, то он образуется по формуле **فُعِلَ** то есть его первая коренная буква будет с даммой, а следующая за ней – с кясрой

جُمِعَ

جَمَعَ

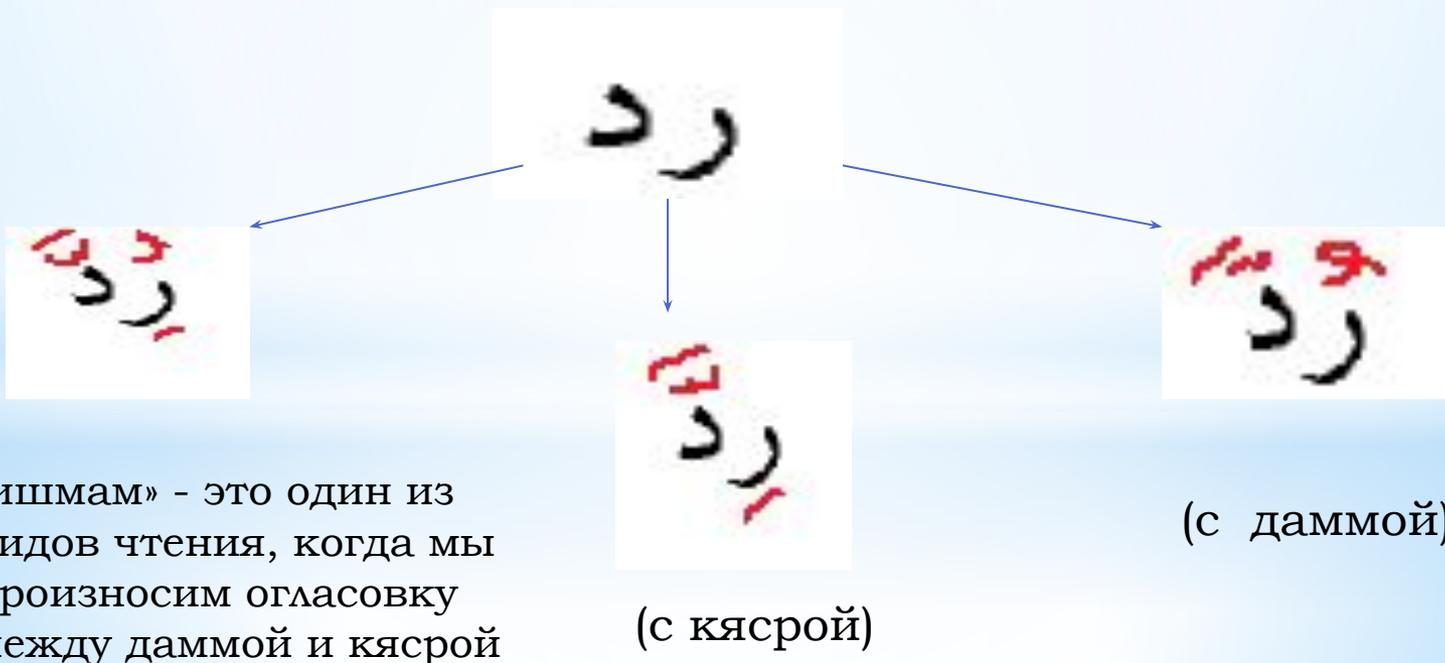
٢- إذا كان الماضي الثلاثي معتل العين نحو: «صام - باع» فعند بنائه للمجهول:
يجوز في فائه الكسر - مع قلب حرف العلة ياء، تقول صِيمَ - بِيَع، ويجوز الضم مع
قلب حرف العلة واوا، تقول: صوم - بوع

Если это трехбуквенный глагол со второй слабой буквой, то у нас может быть два пути:

٣- وإذا كان الماضي مضعفًا نحو «رد» فعند بنائه للمجهول فإنه يجوز فيه الثلاثة الأوجه الجائزة في مثل «صام - باع»، حيث تقول «رد» بضم الفاء، وتقول: «رد» بكسر الفاء، وتقولها -أيضًا- بالإشمام كما تقدم.

Если это глагол с удвоенной буквой (мудааф), тогда разрешено нам использовать три вида:

الإشمام

كما تجوز الأوجه الثلاثة في الحرف الثالث الأصلي من الماضي المعتل العين وذلك إذا كان على وزن «انفعل» أو «افتعل» نحو: «اختار - احتال - انهار - انقاد».

Если глагол мады по вазну «انفعل» «افتعل», то есть 2 варианта + ишмаль

اختار - احتال - انهار - انقاد

1) اختبر احتيل انهير انقيد

2) اختور احتول - انهول - انقود

انتَقَلَ - انْتَصَرَ - اسْتَغْفَرَ
: انْتَقَلَ - انْتَصَرَ - اسْتَغْفَرَ

если глагол начинается с добавочной хамзы, то первая и третья буквы будут с даммой (у них в мады предпоследняя буква всегда с кясрой

تَعَلَّمَ - تَقَدَّمَ - تَأَخَّرَ
تَعَلَّمَ - تَقَدَّمَ - تَأَخَّرَ

Глаголы, который начинаются с добавочной "та", у них первые буквы будут с даммой

صَالِحٌ - خَاصِمٌ - طَارِدٌ
صَوَالِحٌ - خُوصِمٌ - طُورِدٌ

Глагол по вазну «فاعل» ее первая буква будет с даммой, а "алиф" превратиться в "yaу"

الفعل المضارع

Глагол настоящего – будущего времени

В глаголе мудари приставка будет с даммой, а предпоследняя – с фатхой:

يَذْكُرُ → يُذَكِّرُ

يُنْكِرُ → يُنْكِرُ

Если в глаголе есть слабая буква, то она превращается в алиф:

يَقُولُ → يُقَالُ

يَصُومُ → يُصَامُ

أفعال ماضية على صورة المبني للمجهول:

ورد في اللغة العربية عدة أفعال على صورة المبني للمجهول، منها:

عُنِيَ، نحو: عُنِيَ مُحَمَّدٌ بِدِرَاسَتِهِ. أي: اهتمَّ.

زُهِيَ، نحو: زُهِيَ الطَّالِبُ الغَبِيُّ على أستاذة أي: تكبَّرَ.

فُلِجَ، نحو: فُلِجَ زَيْدٌ. أي: أصابه الفالج.

حُمَّ، نحو: حُمَّ الطِّفْلُ. أي: استَحَرَّ بدنُه من الحمى.

سُلَّ، نحو: سُلَّ سَعِيدٌ. أي: أصابه السُّلُّ.

جُنَّ، نحو: جُنَّ عَقْلُ مَنْ يَحْرِقُ أمواله بالتدخين. أي: استتر.

عُمَّ، نحو: عُمَّ الهلالُ. أي: احتجب.

شُدِّهَ، نحو: شُدِّهَ الوَازِرُ حينَما سُرِقَ. أي: دُهِّشَ وتَحَيَّرَ.

امْتَقَعَ، نحو: امْتَقَعَ لَوْنُ الطَّالِبِ عِنْدَ الامتحان. أي: تَغَيَّرَ لَوْنُهُ.

Есть в арабском языке слова , которые внешне напоминают глаголы мабни лиль маджхуль (хотя по смыслу это глаголы действительного залога